

Manifest

'De waarde van Gelders water'

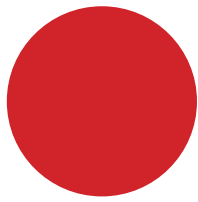
Versie 1

Stichting Apeldoorns Kanaal

Met medewerking van Saxion Hogeschool en Alterra/WUR

Kansen verzilveren voor waterrecreatie, sport & gezondheid, economie en landschap & waterveiligheid in Gelderland

‘Denkend aan Holland zie ik breede rivieren traag door on-eindig laagland gaan’(Marsman)

De grote rivieren zijn een kenmerkend element in het landschap van Gelderland. Zij zijn van grote landschappelijke, economische en ook recreatieve waarde. Maar er is nog veel meer water van waarde in Gelderland. De Oude IJssel, de Linge, de Gouden Ham, het Zwarte Schaar, de plas bij het Eiland van Maurik aan de Nederrijn én de ligging aan de Randmeren zijn slechts een greep uit het water dat Gelderland biedt.

De variëteit aan water in Gelderland maakt watersport en waterrecreatie in alle vormen mogelijk. Varen met de motorboot op de rivieren, zeilen op de plassen en meren, vissen en zwemmen langs de oevers. Vanaf het land genieten wandelaars, fietsers en andere voorbijgangers van deze activiteiten op het water. Diverse vakantieparken en campings ontleen hun attractiviteit aan de aanwezigheid van waardevol Gelders water. Zo biedt het water in Gelderland inspirerende mogelijkheden voor een gezonde en sportieve beleving van het landschap.

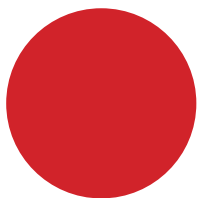
In Gelderland liggen evenveel recreatievaartuigen in havens, watersportbedrijven, kanalen en bij woningen als in Zeeland (Waterrecreatieadvies, 2015).

Ondanks al dit waardevolle water en omvang van de recreatievaart, loopt de bekendheid van Gelderland als attractief waterland of waterrecreatieland achter. Hoewel met ‘Gelderse Streken’ en het provinciale beleid voor de vrijetijdseconomie de afgelopen jaren flink geïnvesteerd is in het op de kaart zetten van Gelderland als toeristische bestemming, lijkt het economisch potentieel van de waterrecreatie onderbelicht en onbenut. Daar willen wij graag verandering in aanbrengen. Juist de diversiteit aan waterrecreatiemogelijkheden, in combinatie met de culturele, historische, culinaire en andere activiteiten aangeboden in de Gelderse Streken, biedt veel kansen om de waarde van water te verzilveren.

De bestedingen van waterrecreanten zijn substantieel hoger dan wandelaars, fietsers of kampeerders en bedragen gemiddeld zo’n 95 euro per dag.

In dit Manifest slaan wij als partijen uit het bedrijfsleven, marketingorganisaties, de vrijetijdsector, het maatschappelijk middenveld en kennisinstellingen de handen ineen. Wij vragen u om samen met ons te blijven investeren in het verzilveren van de waarde van water. Dit komt de gehele vrijetijdsector, de leefomgeving en de economie van Gelderland ten goede.

Samen werken aan meer gasten, meer werkgelegenheid en meer cross-overs

De waarde van water voor vrijetijdsbesteding, maar ook voor sport & gezondheid, economie en landschap & waterveiligheid kan in Gelderland beter worden benut. Met als resultaat: meer gasten die langer blijven, meer besteden, vaker terugkomen, meer werkgelegenheid voor bestaande en nieuwe bedrijven evenals meer cross-overs met bijvoorbeeld gezondheid, cultuur, landschapsontwikkeling en waterveiligheid. Daarnaast levert het meer kennis op die gebruikt kan worden voor gerichte adviezen, monitoring en ondernemerschap. Dit zal het brede 'veelal landgerichte' toeristische product aanvullen en een bijdrage leveren aan de algehele uitstraling en positionering van de vrijetijdsector van Gelderland.

Bij het verzilveren van kansen voor waterrecreatie, sport & gezondheid, economie en landschap & waterveiligheid in Gelderland staan vier thema's centraal.

Behouden en vergroten van de waterrecreatiemarkt en versterken van de marketing

Borgen en ontwikkelen ruimtelijke fysieke randvoorwaarden

Gelderse kennis- en onderwijsinstellingen kunnen bijdragen aan het versterken van kennis en onderzoek en de ontwikkeling van de arbeidsmarkt

Cross-overs

Behouden en vergroten van de waterrecreatiemarkt en versterken van de marketing

Wij vragen de provincie om middelen te blijven inzetten om de kwaliteit en beleving van routestructuren te garanderen en verder uit te breiden. Ook vragen wij de provincie om bij te blijven dragen aan de structurele versterking van de marketing. De regiomarketingactiviteiten moeten worden gecontinueerd en onderhouden. De binding met het bedrijfsleven en het maatschappelijk veld dient te worden versterkt. Ook moet de waarde van water een duidelijke plaats krijgen in de campagne 'Gelderse Streken'.

Zonder een goed onderhouden en toegankelijk waterrecreatienetwerk wijken (potentiële) gebruikers en gasten uit naar andere delen van ons land. In de afgelopen jaren is door de provincies veel geld geïnvesteerd in het Gelderse deel van het landelijke basistoervaartnet. Naast het in stand houden van dit netwerk is het van belang om nog meer te investeren in de kwaliteit en beleving van het waternetwerk. Het is noodzakelijk om beter in te spelen op nieuwe doelgroepen en hun wensen, zoals bijvoorbeeld de jeugd en de Duitse markt. Zo kunnen de opleidingsmogelijkheden voor watersport in Gelderland beter worden benadrukt. Gelderland kan beter worden gepositioneerd als verblijfplaats voor waterrecreanten. Veel watersporters varen namelijk via de IJssel en de Waal door Gelderland naar elders. Het is van belang om bij de toervaarders het besef te ontwikkelen dat Gelderland de moeite waard is om een aantal dagen te verblijven. Dit kan plaatsvinden door de ontwikkeling van grotere vaarcircuits zoals via Linge, de Korne en de Maurikse Wetering en het Apeldoorns Kanaal met de IJssel. Onderscheid moet worden gemaakt tussen de vaarcircuits voor de recreatietoervaart en vaartochten met passagiersschepen op bepaalde riviertrajecten. Andere kansrijke arrangementen om verder te ontwikkelen zijn bijvoorbeeld Doesburg-Bronckhorst, Arnhem-Emmerich-Nijmegen, rondje bij Tiel, de Hanzesteden, maar ook kleinere vaarroutes tussen Gorinchem – Woudrichem – slot Loevestein – Fort Vuren. Het succes van het 'hop-on-hop-off'-varen laat zien dat combinaties van varen met andere Gelderse Streken worden gewaardeerd door bezoekers. In Gelderland dient er meer aandacht te komen voor het benutten van de vele kansen die de waterrecreatie biedt. Dit betekent het structureel opnemen van de mogelijkheden voor watersport en –recreatie in de marketing. Ook moet de kwaliteit van dit aanbod structureel worden verbeterd. Gedateerde of onjuiste informatie gaat immers ten koste van de kwaliteit van het vrijetijdsproduct.

Borgen en ontwikkelen ruimtelijke fysieke randvoorwaarden

Wij vragen de provincie om op een aantal plaatsen in Gelderland een actieve rol te spelen bij het toegankelijk maken en houden van watersportgebieden, bij de ontwikkeling van nieuw vaarwater, nieuwe vaarverbindingen voor de recreatievaart en aanlegmogelijkheden voor riviercruises. Het basistoervaartnet (BRTN) vormt hiervoor de blauwe hoofdstructuur.

Een gebiedsgerichte aanpak van de waterveiligheidsopgaven biedt kansen voor het benutten van de waarde van water. Een goed voorbeeld hiervan is het project Waalweelde. Hier is gekeken naar ruimte voor waterrecreatie (watersport, sportvisserij, uitwisseling water / land / oeverrecreatie), toegankelijke uiterwaarden, een bereikbare waterlijn, voor de watersport doorvaarbare nevengeulen (juist ook in de Waal) en aanlegmogelijkheden / passantenplaatsen. Het gaat hierbij vooral om het ruimtelijk mogelijk maken van deze recreatieve infrastructuur. Deze ontwikkelingen dragen ook bij aan veilige routes voor pleziervaart op rivieren die bovendien belangrijk zijn voor de binnenvaart (denk aan de pilot "blauwe fietspad" in de Waal bij Nijmegen).

Het bevaarbaar maken van water en ontwikkelen van nieuwe 'vaarlussen' kan bijdragen aan veilige alternatieve routes voor de recreatievaart zoals het weer bevaarbaar maken van het Apeldoorns Kanaal, waar inmiddels een begin mee is gemaakt, in combinatie met gebiedsontwikkeling zoals bijvoorbeeld van de Korne en de Maurikse Wetering. De aanleg van nieuw vaarwater zoals de Giese Plas biedt goede mogelijkheden voor de opleiding van jeugd.

Riviercruises zijn een groeimarkt. Om op het gewenste kwaliteitsniveau combinaties te maken met het bredere aanbod van Gelderse streken, is het essentieel dat aanlegmogelijkheden voor riviercruises worden verbeterd en attractieve arrangementen worden ontwikkeld.

Gelderse kennis- en onderwijsinstellingen kunnen bijdragen aan het versterken van kennis en onderzoek en de ontwikkeling van de arbeidsmarkt

Wij vragen de provincie om inspanningen op het gebied van kennis en onderzoek te blijven ondersteunen en deze informatie beschikbaar te stellen aan de vrijetijdsector. Uw medewerking is nodig bij het monitoren van waterrecreatie- en toerisme om te komen tot een vrijetijdsmonitor. Medewerking door samen te werken met de kennisinstellingen, ondernemers, branche- en koepelorganisaties, gemeenten én hiervoor middelen, faciliteiten en capaciteiten ter beschikking te stellen.

Gelderland kent niet alleen een groot potentieel als het gaat om waterrecreatie en –toerisme. Met kennisinstellingen als de WUR/Alterra en Saxion Hogeschool heeft de provincie ook onderwijs- en kennisinstituten in huis die waardevolle bijdragen kunnen leveren aan de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten en aan het vergroten van kennis over de vrijetijdsector. Betere gegevens over het aanbod, gebruik, beleving en opbrengst (in termen van welzijn en bestedingen) van waterrecreatie in Gelderland zijn nodig. De vrijetijdsector is in beweging, maar de laatste monitoring van waterrecreatie in Gelderland is van 2010. Ook is meer inzicht gewenst over de mogelijkheid om met cross-overs tussen de vrijetijdsector en andere sectoren innovatie te faciliteren en in te spelen op huidige en nieuwe doelgroepen. Daarnaast vragen ontwikkelingen in de waterrecreatie en gerelateerde sectoren tevens om een arbeidsmarkt die meegroeit met ontwikkelingen. De kennis- en onderwijsinstellingen spelen hierin een essentiële rol.

Cross-overs

Wij vragen de provincie om cross-overs samen met ons te ontwikkelen en te blijven versterken. Cross-overs tussen de verschillende sectoren (vrijtijd, natuur, sport, landbouw, zorg en ICT) kunnen leiden tot innovatie. Ondersteuning daarbij door de kennisinstellingen is van essentieel belang. De kennis die deze instellingen kunnen bieden, draagt bij aan de verdere ontwikkeling van goede cross-overs tussen vrijetijdsondernemers en andere sectoren en vooral ook aan het continue proces van professionalisering binnen de vrijetijdseconomie.

Verbinden van water en land ligt daarbij voor de hand met als doel: de oeverrecreant het water op krijgen en de waterrecreant de wal op. Dat betekent ook verbetering van de verbinding tussen landzijdige stakeholders (campings, verblijfrecreatie en detailhandel) en verbetering van de verbinding tussen stakeholders vanuit het water. Succesvolle ProductMarktPartnerCombinaties kunnen leiden tot nieuwe succesvolle initiatieven, zoals apps voor de watersporter, nieuwe vaarroutes en watersportactiviteiten. De culturele sector kan daardoor beter aanhaken bij recreatie en toerisme. Zo kan een cross-over tussen cultuurhistorische bedrijvigheid –zoals papier maken en baksteenindustrie- en waterrecreatie nieuwe kansen op waardecreatie mogelijk maken.

Samenwerking tussen de watersportsector en de zorgsector kunnen bijdragen aan het bevorderen van de gezondheid. Bepaalde vormen van watersport vragen om een fysieke inspanning (bijvoorbeeld zeilen en roeien). De combinatie tussen waterrecreatie en “Nederland beweegt” bevordert ons welzijn: groen en water leveren bijvoorbeeld stressreductie op. Een samenwerking tussen de watersportsector met organisaties die zich inzetten op het terrein van de lokale (preventieve) gezondheidszorg, zoals huisartsen, GGD’s en voorlichtingsbureaus kan deze cross over versterken. Ook voor ‘healthy aging’ zijn er aanknopingspunten met de waterrecreatie.

Ontgrondingsplannen langs de grote rivieren zijn vooral gericht op natuurontwikkeling en rivierverruiming. Het waarborgen van de inbreng van economische elementen (recreatief medegebruik) kan leiden tot nieuwe maatschappelijk gedragen projecten die bijdragen aan functies als waterbeheer, wonen, natuur en recreatie.

